

A Oriola, la nombrosa colònia anglesa fa cinc anys que col·labora amb la policia sota la filosofia que cal "una unió més estreta entre la societat civil i les forces de seguretat". Es tracta d'una xarxa de veïns que té contacte directe amb una central on poden informar de qualsevol incidència. Sistemes semblants funcionen a Rojales, Xàbia o Relleu. "Aquest sistema ha ajudat a evitar i previndre molts robatoris", assegura Graham Knigh, vicepresident de Vecinos Colaborando, "i ens permet viure amb més tranquil·litat".

A la resta del País Valencià i també al Principat, una de les queixes recurrents dels que s'han vist involucrats en situacions d'aquesta mena és la manca de forces de seguretat. "Al capdavant, només som números; comptem com a votants i com a contribuents, però després d'això ningú no ens fa cas", es queixa Ricardo Santana. Una part de la indignació que van generar els successos de Canals s'ha orientat en la formació de l'Associació Valenciana d'Urbanitzacions (Avalur), una entitat sense equivalent en tot l'estat que reclama més presència de les forces de seguretat de l'estat i més coordinació entre la Policia Nacional i la Guàrdia Civil. Cinquanta urbanitzacions s'apleguen en Avalur, un moviment que no tindria sentit sense un model urbanístic dispers que facilita el treball dels delinqüents i trenca els tradicionals esquemes de les forces de seguretat.

Malgrat aquest clima de por que pateixen molts ciutadans víctimes de la nova delinqüència, no tots han optat per convertir les seues cases en un fortaleza. Aquest és el cas d'Imma Gelon, l'última víctima del Principat d'aquest nou model de delinqüència. "Tothom ens diu que posem alarma o reixes, però per viure en un casa on jo semblaré una presonera, prefereixo vendre la casa i anar-me'n a viure a la ciutat", explica Imma. Ella mateixa afegeix que potser instal·len una alarma a casa "com a mesura dissuasiva", però no està disposada a posar-hi unes reixes. "Nosaltres tenim una casa que és maca, envoltada de jardí; ja hi portem disset anys vivint i mai no ens havia passat res", sentència.

Borja Català
Violeta Tena

Els Mossos han creat un grup especialitzat en prostitució, atesa la proliferació de casos d'extorsions i abusos relacionats amb xarxes de tràfic de dones. També creix el nombre de segrestos de narcotraficants i la participació de delinqüents marselesos en actes delictius al Principat.

Segrestos de narcotraficants amb disfressa policial

El segrest de narcotraficants o familiars seus, el rescat dels quals es demana en espècie, és un dels "nous delictes" preferits per la delinqüència organitzada al Principat. S'ha reduït, en canvi, el nombre de robatoris en polígons industrials –ara prefereixen els robatoris a domicilis particular aïllats– i creixen els casos delictius relacionats amb xarxes de prostitució. Això ha fet que els Mossos d'Esquadra hagin creat recentment el "Grup de tràfic de persones relacionat amb la prostitució". Aquestes són les innovacions delictives principals, segons han explicat a EL TEMPS Enric Martínez i Josep Maria Canadell, tots dos de la Divisió d'Investigació Criminal dels Mossos d'Esquadra. El primer dirigeix el Grup de Segrestos i Extorsions, i el segon pertany a l'Àrea Central d'Anàlisi de la Criminalitat.

Segrest per droga. Al contrari del que afirmen altres cossos policials, Enric Martínez assegura que, al nostre país, no es practica el "segrest express": "aquí hi ha robatoris amb violència, en els quals poden obligar una persona, normalment una persona gran, a treure diners de la seva targeta i donar-los-hi", però no s'ha estès gaire el segrest de curta durada a canvi de molts diners, molt comú a Llatinoamèrica. Martínez creu que la raó és que la política dels Mossos, com la de tots els cossos policials europeus, és no pagar el rescat.

"Això ha sortit bé i aquesta modalitat de segrest *express* no s'hi dona." En canvi, els segrestadors han optat per atacar les possibles víctimes que, com que també es dediquen a la delinqüència, no s'atreviran a denunciar els fets. El cas més habitual, segons Martínez, és el segrest de narcotraficants o els seus familiars, als quals se'ls demana el pagament del rescat en drogues o en diners o, "com és més habitual, en drogues i diners". Josep Maria Canadell afirma que, cada any, els Mossos –que encara no estan desplegats per tot el territori del Principat– registren una vintena de segrestos d'aquesta mena. Tant Canadell com Martínez indiquen, però, que se'n deuen produir més del doble, però la Policia no se n'assabenta perquè no rep cap denúncia. Molts cops, aquests fets són coneguts pels Mossos com a conseqüència de la denúncia d'una persona no implicada –"un veí de la víctima que veu com l'emmanillen i se l'emporten dins d'una furgoneta, per exemple"– o una casualitat: "Ens ha passat que estem fent una investigació per tràfic de drogues i, gràcies a un telèfon intervingut, ens assabentem que han segrestat algú i que estan demanant un rescat."

Martínez destaca que, quan hi ha hagut denúncia, els Mossos tenen un índex de resolució d'aquests casos molt alt, "del cent per cent", la qual cosa ha facilitat que, cada cop, s'assabentin de més casos: "Fins i tot els narcotrafi-

cants es presenten a la Comissaria per denunciar que han segrestat un familiar seu." Els denunciants, "evidentment, no reconeixen per què els demanen un rescat de 3.000 quilos d'haixix, per exemple, però salven la vida dels seus familiars."

Les accions d'uns grups de delinqüents sobre d'altres són més habituals que no sembla. En els últims anys, segons Martínez i Panadell, s'han donat diversos casos en què un grup de delinqüents disfressats de policia actua contra un grup de narcotraficants quan estan fent una transacció o desembarcant la droga en la costa. "Es fa servir molt -explica Martínez- el mètode de simular que són policia, equipats amb uniforme, plaques falses i tot l'equipament, per fer-se amb la droga."

Un dels últims casos, que es va produir a Banyeres del Penedès el passat mes de juny, es va tancar amb la detenció de setze persones, deu marroquins i

sis espanyols, acusades d'associació il·lícita, tinença il·lícita d'armes, usurpació de funcions públiques, robatoris amb violència i intimidació i delictes contra la salut pública. Segons Martínez, en aquest cas "els marroquins, que tenien el contacte amb els narcotraficants, van pactar una compra d'haixix per un import molt alt, es van citar amb ells i, en el moment de fer l'intercanvi, van aparèixer els espanyols vestits de policia simulant una acció per endur-se el carregament". Assegura Martínez que, "en el moment del desembarcament de la droga, els espanyols actuen com si fossin policia: amb uniformes, llums prioritàries i tots els ets i uts".

Aquests casos poden derivar en un segrest del narcotraficant si, en el moment de la trobada, el traficant apareix sense el carregament: "Si no poden aconseguir la droga -diu Martínez-, segresten el narcotraficant o li apliquen

una violència extrema fins que els diu on és la droga."

Un altre cas conegut de robatori als narcotraficants es va donar fa dos anys, a final de febrer del 2004, i va implicar set membres dels Casuals, el grup més radical dels Boixos Nois, algun dels quals també van estar relacionat amb les amenaces de mort al president del Barça, Joan Laporta. En aquell cas es van detenir vint persones, entre les quals un Guàrdia Civil, per l'extorsió a un narcotraficant, i l'operació es va arrodonir amb la detenció d'aquesta "víctima", després de localitzar-se un magatzem seu on amagava 3.000 quilos d'haixix.

Els *narcos* no són els únics objectius d'aquests grups organitzats de nou disseny. A final del mes de juliol, una banda de cinc persones (dos armenis, un ucraïnès, un argentí i una espanyola) va segrestar el fill d'un matrimoni propietari de diversos prostíbuls. El van

Un agent mostra un arsenal capturat pel Mossos d'Esquadra.

Ha crescut el tràfic de persones relacionat amb la prostitució.

atreure amb el parany d'un "sopar amb noies", convidat per un conegut de la víctima, i va ser arrossegat a una furgoneta en la qual va ser lligat i tancat. Martínez explica els detalls d'aquest segrest: "Es van posar en contacte amb la família i li van demanar una quantitat molt gran. La família, en aquest cas ben aconsellada, es va dirigir a nosaltres i va presentar la denúncia a Barcelona. El Grup de Segrestos i Extorsions vam activar la protecció i suport tècnic en les negociacions per esbrinar-ne l'amagatall. Ja teníem localitzat el grup i quan estàvem desplaçant-nos per fer l'operatiu, la víctima va poder fugir tota sola. La tenien vigilada de manera electrònica, amb una espècie de *walkie-talkie*. El tenien tancat i lligat dins de la furgoneta aparcada a ple sol, o sigui que podia estar a 40 o 50 °C. Tot i això es va poder alliberar i la policia local de Castelldefels se'n va fer càrrec. L'operatiu nostre va continuar i va acabar amb la detenció dels segrestadors."

La peculiaritat d'aquestes xarxes delictives és que funcionen d'una ma-

nera molt organitzada i, fins i tot, fan "subcontractes" per al transport o el segrest, segons explica Cañadell. Al Principat, la novetat més important és la "contractació" de delinqüents marselesos per a "actes de violència crua". Martínez confirma que a les presons catalanes hi ha tancats uns quants marselesos especialitzats "en l'ús d'una violència extrema", que van ser detinguts en segrestos frustrats.

El tràfic de persones relacionat amb la prostitució és un altre àmbit al voltant del qual es detecta un nombre creixent de delictes. És per això que la Unitat Central de Persones, on hi ha el Grup de Segrestos i Extorsions que encapçala Martínez, ha creat ara un nou grup de treball centrat en les xarxes de prostitució. Segons Josep Maria Cañadell, els Mossos van comptabilitzar l'any 2005 un total de 3.000 prostitutes, la majoria de les quals exercia al carrer. "A partir de l'estudi que hem fet i de la desarticulació de petits grups arreu del territori es veuen importants moviments de diners procedents de les xarxes que controlen la prostitució." L'objectiu d'aquest nou grup, segons Martínez, és "picar on fa mal: en les estructures organitzades, i estudiar les estructures financeres que hi ha al darrere i arribar a esbrinar on van a parar els diners, qui transporta les noies, etcètera."

Tot i que "la gran majoria de les dones que arriben saben que es dedicaran a la prostitució—diu Martínez—, les xarxes són un fet delictiu: hi ha persones que, de manera organitzada, es lucren de l'activitat sexual d'aquestes dones, i tot plegat va lligat a pressions, coaccions i maltractaments".

Martínez explica que la resolució d'alguns casos, com l'esmentat segrest del fill dels propietaris de diversos clubs, han obert algunes portes als Mossos: "Aquesta gent ja confia en nosaltres i, per exemple, quan els arriba un grup d'estrangers que els ofereix noies il·legals per treballar en el seu club, abans s'hi negaven i no deien res, mentre que ara ens faciliten informació mitjançant les associacions de clubs. És important que fomentin les denúncies, que, abans, per por o pel que sigui, no volien presentar."

Àlex Milian

El negoci de la por

Els vigilants, les càmeres de seguretat i les alarmes formen part del nostre paisatge quotidià. En pocs anys ens hem acostumat a la seua presència silenciosa. I és que les companyies de seguretat privades han experimentat un creixement espectacular durant els últims anys i han explotat la sensació de major vulnerabilitat.

Molts sociòlegs coincideixen a assenyalar que la por és un dels aspectes que millor defineixen les societats desenvolupades modernes. La por a perdre les nostres possessions o la pròpia vida, la por a perdre els privilegis que hem acumulat durant anys. Una sensació contagiosa que, sens dubte, han aguditzat amenaces com el terrorisme internacional i fenòmens com la immigració.

Siga per un augment real en el nombre de delictes o per una sensació psicològica de major vulnerabilitat, el fet és que durant els darrers anys les empreses de seguretat privada han obtingut els majors beneficis de la seua història i registren increments de facturació anuals superiors al 10%. Durant els últims quatre anys, la seua facturació s'ha incrementat en més d'un 45%,